

བསྐྱེད་པའི་གཏམ་གླེང་

དམར་ལྗང་མ།

འབྲོང་བྱ་ཆེ་རིང་རྟོ་རྟེན་བཅས་མ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

༄༅།བསྐལ་བའི་གཏམ་སྒྲིབ་དམར་ལྗང་མ།

འགྲོང་བྱ་ཆེ་རིང་རྫོ་རྗེས་བཙམས།

མི་རིགས་དཔེ་སློན་ཁང་།

དཔེ་སློག་འགན་འཁུར་པ།

责任编辑：

མངོས་ཆ་རྒྱས་འགོད་པ།

装帧设计：

པར་བྱས་འགན་འཁུར་པ།

责任校对：

ཕུར་ཁོ།

普日科

ཀམ་རྩོ་ཨེ་ཆེ་རིང་།

吾 要

ག་ཐ། སངས་རྒྱུང་སྒྱིད།

扎塔 桑东吉

༄༅།བསྐལ་པའི་གཏམ་སྒྲེང་དམར་ལྗང་མ།

འགྲོང་བུ་ཆེ་རིང་རྩོ་ཨེ་ས་བཙམས།

*

མི་རིགས་དཔེ་སློན་ཁང་གིས་བསྐྱོན་ཞིང་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

(ལེ་ཅིན་རྩོ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14པ། སྤྱི་ཨང་100013)

ཁ་པར་ཨང་གྲངས། 64234411 - 6509)

མི་རིགས་དཔེ་སློན་ཁང་གི་སྤེལ་འོད་པར་སྒྲིག་ཁང་ནས་པར་བསྒྲིགས།

ཉི་ཞེན་པར་ཁང་ནས་པར་བཏབ།

2002ལོའི་ཟླ་7 པར་པར་གཞི་དང་ཕོ་བསྒྲིགས།

2002ལོའི་ཟླ་7པར་ལེ་ཅིན་རྩོ་པར་ཐངས་དང་ཕོ་བསྐྱོབ།

དེབ་ཚད། 787×1092 རྩོ་མིང་ 1/32 དཔར་ཤོག་7

པར་གྲངས། 0001 - 1200 དེབ་རེར་སྒོར་13.80

图书在版编目(CIP)数据

藏族文化与知识经济/仲布·次仁多杰著. —北京:民族出版社, 2002. 7

ISBN 7-105-05140-X

I. 藏... II. 仲... III. 知识经济—影响—藏族—民族文化—中国—藏语(中国少数民族语言)
IV. K281.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2002)第 050702 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

<http://www.e56.com.cn>

民族出版社微机照排 迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

2002 年 7 月第 1 版 2002 年 7 月北京第 1 次印刷

开本: 787×1092 毫米 1/32 印张: 7

印数: 0001—1200 册 定价: 13.80 元

此书如有印装质量问题, 请与本社发行部联系退换
(编辑室电话: 64234411—6509; 发行部电话: 64211734)

དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

བསམ་སྒྲོག་གསར་བརྗེ་དང་འདྲ་ཤེས་གསར་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་
འཕེལ་རྒྱས་དང་མི་རིགས་ཡར་ཐོན་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཚུལ་སྤྱུགས་
ཡིན་པས་བསམ་སྒྲོའི་སྒྲིབ་སྒྲོའི་འབྲུག་ཆ་འཁོལ་བ་བྱས་ནས་མི་ཉོག་མཉམ་
བཞད་དང་། བསམ་བསྐྱར་འབྲུག་སྒྲིབ་གི་ནམ་པ་ཤར་བ་བྱ་རྒྱུ་ནི་དམིགས་
ཡུལ་དེ་ཉིད་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དམ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀྱུན་སྒྲོའ་དེ་
ཡིས་རྒྱུད་བསྐྱལ་ནས་དེབ་ཆུང་འདི་ཉིད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐུག་སྤུལ་བ་ལགས།
དེབ་འདིའི་ནང་རྩམ་པ་པོས་གཙོ་བོ་དེར་རབས་ཀྱི་རིག་སྒྲོབས་དཔལ་
འབྱོར་གྱི་ལྷ་ཚུལ་སྒྲུད་ནས་ཤེར་རྟོགས་རིག་པའི་སྒྲོའ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་
ཏེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལྗོངས་ལྷ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་བསྐྱར་བཅས་སམ་ལེགས་བཅས་
བྱས་ན་བོད་རྒྱུད་འདི་ཉིད་འཕེལ་རྒྱས་མཁྱེགས་ཅམ་ཡོང་བར་སྒྲུབ་པའི་
འདོད་ཚུལ་བརྟན་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་ཅག་དུས་གསུམ་ཀྱུན་ཏུ་དགེ་བའི་
ལེགས་བཤད་དུ་འབྲུམས་པ་བྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསལ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་བ་གསར་བའམ་ཐབས་ལམ་གསར་བ་སྒྲུད་ནས་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་
གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་གང་དེའི་དགེ་སྦྱོར་རྩིས་ཅམ་མ་སྒྲིབ་
ཐབས་མེད་ཡིན་པའི་ཁར་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་ཐད་རེ་ཞིག་ཆང་མ་མོས་
མཐུན་ཡོང་རྒྱུ་འདྲ་ཏེ་ཅང་དགའ་བས་ནོངས་ཆ་ཅི་ཡོད་གཟིགས་དཔུང་
སྐབས་བོད་ལ་བྱམས་བཅེ་ཆེ་བ་གང་ཉིད་ཀྱི་བྱགས་ཇེའི་སྒྲོའ་ནས་བཟོད་
སྒྲོམ་ཡོང་བ་དང་སྒྲུབ་དོར་གྱི་ཆ་ལ་མི་སྒྲོའས་པར་འཇུག།

མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་།

དཀར་ཆག

- འགོ་བརྗོད་སེམས་ཀྱི་དབལ་སྐབས། (1)
- རིག་སྟོབས་དབལ་འཕྱར་གྱི་ལྷ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་རྟོགས་རིག་པའི་ལྷ་རྩ་
 བཅས་སྐྱོར་གྱིང་བ། (1)
- དང་པོ། རིག་གནས་བསམ་སྒྲིལ་གྱི་བྱུང་ཁྲོད་ས། (1)
- གཉིས་པ། འཆོས་ཀྱི་རིག་གནས་གསར་པའི་དངོས་ཡིད་རང་བཞིན།...
 (16)
- གསུམ་པ། རྟོག་འཇུག་དང་དབྱེད་གཞིགས། བསམ་སྒྲིལ་
 རྒྱ་དོན་རང་བཞིན་སྐྱོར།..... (33)
- བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཤེར་རྟོགས་རིག་པའི་མ་ལག་གསར་འཛུགས་
 སྐྱོར་གྱི་དབྱེད་སྐྱོར། (68)
- ཤེར་རྟོགས་རིག་པ་དང་ཆོས་ལུགས་དབར་གྱི་ཉེ་བག་སྐྱོར་
 ཐོག་མར་གྱིང་བ། (101)
- གཅིག རྒྱུད་པའི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གྱི་ཐོག་ནས་རིག་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱུ་དབར་བརྗོད་པ།..... (104)
- གཉིས། རིག་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་དོ་བོ། (109)
- གསུམ། མཇུག་གཏམ་སྐྱོར་གསལ་རོལ་མོའི་འཇུག་ལྟ། (113)
- བདག་གི་ལྷ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གི་གསེད་འགྲོལ།..... (119)
- གཅིག རྣམ་རྟོག་དང་ཡིད་དཔྱད་བྱུང་གིས་སྐྱེལ་བའི་སྐྱོར་བརྗོད།
 (119)
- གཉིས། གནད་དོན་དང་བསམ་གཞིགས་དབར་གྱི་གདམས་། ... (120)
- གསུམ། དབྱེད་སྐྱོར་ཤེས་རབ་དང་གདགས་གཞི་མཚན་ཉིད་
 དབར་གྱི་འཇིགས་ཉིན། (125)

བཞི། བ་སྟང་མཆོན་དོན་དང་ཕྱེད་སྦྱར་རྟོག་གེའི་དབར་གྱི་འགལ་འབྲེལ།
..... (135)

ལ། བྱེད་ན་བདེན་གྲུབ་དང་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ། དངོས་ཡོད་
སྦྱི་ཆོགས་དང་བདག་གི་ཚད་ན་བཅས་ཀྱི་ཁ་སྦྱོགས།..... (140)

དུག བརྗོད་འདོད་གཏམ་གྱིས་སྒྲེལ་བའི་སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་བྱང་སྒྲེལ།
..... (143)

བྱུང་བཤོད།

འབྱར་བོན་དང་མ་ནིའི་ཆོས་ལུགས་སྐྱར་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ།.....
..... (149)

དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟུམ།..... (167)

གཅིག དགེ་ལུགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་ཚུལ། (167)

གཉིས། རྗེ་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་མི་ཆེ་དང་། བྱ་གཞག ལུགས་བསམ།
..... (169)

གསུམ། དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག (172)

བཞི། རྣམ་པ——ཉིང་ཏེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར། (184)

ལ། སྦྱོང་བ། བྱའི་འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་ནང་གི་
རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར། (186)

བོད་ཀྱི་སད་མིའི་སྐྱར་གྱི་སྒྲེང་གཞི་ཐོག་མ། (188)

གཅིག སད་མིའི་གོ་དོན། (188)

གཉིས། སད་མི་བྱུང་བའི་དུས་ཆོགས། (190)

གསུམ། སད་མི་ཅེ་ཡོད་ཀྱི་གངས་འདྲེན་ལུགས། (194)

བཞི། སད་མི་ཆོའི་མིང་ཡིག་འབྲི་སྟངས།..... (196)

ལ། ཏེས་པར་འཆོལ་དགོས་པའི་དྲིས་ལན། (204)

འགྲོ་བརྗོད་སེམས་ཀྱི་དབལ་རྒྱབས།

—རང་གིས་རང་ལ་གཏམ་དུ་བྱས་པའི་གཏམ།

1

དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ནི་བྱ་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དབར་དུ་དབྱེ་
མཚམས་གསལ་བོར་འབྱེད་པའི་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་རབས་འདིའི་
ཉམས་འགྱུར་གཙོ་བོ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་དངོས་པོའི་སྒྲིགས་གང་ཡོད་
ཁྱོད་ཡོངས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་དེ་ནི་དུས་
རབས་གཞན་དང་སྤྱོད་ལོ་གཞན་གང་དང་ཡང་མི་མཚུངས་པའི་རེ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁེངས་
པའི་དུས་རབས་ཤིག་ཀྱང་རེད། དུས་རབས་འདིའི་ནང་དུ་རྩོམ་བསྐྱར་དུ་དུས་
རབས་ཉེ་བུ་པའི་མཚན་སྟན་སྐམ་པོ་དེར་ཡིད་སྒྲིགས་ཏེ་དུས་རབས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
སྐོའི་ཕྱི་རོལ་ནས་འགྲོང་བ་ཡིན་ན་གཞན་ཡང་དེ་རྩོམ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་ཆོག་ནི་“སྒྲུ་གུ་
འཐེན་ནས་སྐྱེ་རོགས་” དང་“སྤྱོད་རྩལ་དེ་ཐོང་ལ་རྒྱག་པའི་” གཏམ་རྒྱད་གསུམ་པ་
ཞིག་བསྐྱར་རྒྱ་ལས་གཞན་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕན་ཐོགས་སྤྱི་ཙམ་ཡང་ཡོད་
པ་མ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་འདྲེན་ཅག་གི་སྐད་ཆ་རེ་རེ་ནི་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་རེ་རེ་དང་།
དེ་ཆོད་དང་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པ་ནི་རིག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་ཐང་
སྤུལ་ལྷག་ཐེབས་རུས་པའི་དེང་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་གསུམ་པ་ཞིག་ཡིན་རྒྱ་
མར་ཞིག་ སྤུལ་རྒྱན་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་ཆོ་དེའང་ཁེངས་འགྲོངས་
རེད། རེད་ལགས། འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་དེ་ས་གཞི་རིམ་མོའི་ཁྱོད་གུན་དུས་
ཁྱབ་རྒྱ་བྱ་དང་བའི་ཁོ་ཉེ་བུའི་རིང་དེ་ཆོད་ཡང་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་
རིག་གནས་དང་ལྟ་རྒྱུ་ ཆན་རིག་དང་ལག་རྒྱུ་ བསམ་སྒྲོ་དང་གསུམ་གཏོང་

གྱི་སྒྲོབས་ར་ར་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་མོད། རང་
 རེད་སྒྲོ་གྲོས་ཅན་སྤྱི་ཞིག་གིས་གོ་སྐབས་དེ་ཉིད་དམ་འཛིན་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 འཕེལ་རྒྱས་ཐད་སྒྲུབ་པའི་རིག་གནས་བསམ་སྒྲིལ་མ་ལག་གསར་བ་ཞིག་རེད་ཅག་
 གི་མདུན་དུ་བྱངས་ཡོད་དམ། ལར་གནད་དོན་གསར་པའི་སློབ་སློང་དང་། ལྷ་
 ཚུལ་གསར་པའི་ཚོད་སློང་། བསམ་སྒྲོ་གསར་པའི་གསར་གཏོད་གང་ཡང་མིན་
 པའི་ཉི་མོ་བའི་སློབ་བརྗོད་ཁ་གསལ་ལའང་མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་དང་ཡིག་སྒྲིལ་སོ་
 བཅས་པ་ཚོས་“ལྷ་བ་ལོག་པ་”ཞེས་པའི་ལྷ་མོ་ནག་པོ་ཞིག་གཡོགས་རྒྱ་མ་ཟད་ཁ་རྒྱུང་
 ལྷ་ཚོགས་གཏོང་གི་ཡོད་མོད། དོན་དུ་རང་གིས་རང་ལ་བརྟུས་པ་དང་རང་གིས་
 རང་ལ་ཁྱོད་གྱུད་བསྐྱབ་རྒྱ་ལས་ས་གཞི་རིལ་མོ་ནི་ནམ་རྒྱུན་ལྷར་འཁོར་བསྐྱེད་བྱེད་
 གྱུང་“འཛིན་ཐང་བྲལ་བའི་ལྷ་ཚུགས་པ་ཚོ་”ཞེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཁས་
 ལེན་བྱེད་མི་འདོད་མཁན་དེ་ཚོར་བྱུར་བྱེད། མི་རིགས་གང་དང་གང་ཡིན་རྒྱུར་
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐང་གཞི་ནི་རང་ལ་སྤར་ཡོད་པའི་སྤོལ་རྒྱུན་ཀྱི་རིག་གནས་བསམ་སྒྲོ་
 དེ་ཡིན་པ་དང་། འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་སྤོལ་ཤུགས་གཙོ་བོ་ནི་དུས་རབས་
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་རིག་གནས་བསམ་སྒྲོ་གསར་བ་དེ་
 རེད། ད་ལྟའི་ཆར་འཕེལ་རྒྱས་མཁྱེགས་པོ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་གང་གིས་གྱུང་རིག་
 གནས་བསམ་སྒྲོའི་ལྷ་ཚུལ་གསར་བ་སྤངས་ཏེ་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་
 གཏོང་བྱུང་མེད་པ་ནི་མིག་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཡིད་རྩེ་སྤྱུབ་པར་ཁུས། རེད་
 ཅག་གིས་བརྒྱུད་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བྱིར་མིག་བལྟས་ཆེ་ཏུང་སངས་པའི་གནད་
 དོན་གཞན་ཞིག་མཆིས་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་དང་དད་པ་དེ་ཉིད་ནམ་ཡང་
 བསམ་སྒྲོ་ཞིག་དང་རིག་གནས་ཤིག་ཚན་རིག་གི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་གི་རྩོན་དུ་འགྲོ་
 བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཏེ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནས་བབས་སྤྱི་གྱུར་ཡོད་པ་
 དང་། མི་ཞིག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་འགལ་སྤྱོད་ཡོད་དུ་གྱུར་ཆད་གཞི་དེའང་ཆོས་
 ལུགས་ཁོ་ནར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ཡང་མི་རིགས་ཤིག་གི་སྤྱོད་ལམ་

ཡོད་ཆད་དང་ཐ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆོ་སྤྲོད་སྤྲོད་རང་བྱུང་ཁམས་དང་ཁ་གཏད་
 གཅིག་པའི་བསམ་སྒྲོའི་དྲག་ཆས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ལྟ་སྤྱང་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རིལ་
 གྱི་སྤྲད་དུ་བཅོམ་པའི་སེམས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ཐོག་གཞི་བཙལ་བ་
 ཡིན་ན་མི་རིགས་དེར་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་ཕྱག་པའི་མདུན་ལམ་ཞིག་སྤྲོས་
 བསྐྱུན་བྱུང་། ར་ཆོར་དངོས་པོའི་འབྱུར་བ་ཇི་ཅམ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་
 དཔལ་བོ་ཡིན་པ་ཐག་གིས་ཆོད་པས་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་དང་བསམ་པའི་དཔལ་
 ཡོན་དབར་དུ་ཕན་ཚུན་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རེས་ཕྱེད་པའི་ཆོད་སྤྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ངེས་པར་དུ་དོ་སྤྲང་ཕྱེད་དགོས་ལ། སྤྱི་ཚོགས་དེ་ཉིད་འབྲས་ཆར་
 གི་སྒོ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་རྟགས་མཆན་ཡང་དཔལ་ཡོན་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱག་པའི་
 རྒྱང་ཚུལ་དེ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲོས་མ་དགོས། དེས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་པོས་ངེས་པར་
 གཅིག་ས་ཆེན་དང་བསམ་གཞིགས་ཕྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ནི་ངེས་ལྟར་འཆོ་སྤྲོད་
 དང་། ཇི་ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ། ཇི་ལྟར་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་
 དང་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་ཕྱག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་གསར་བ་ཞིག་འབྱུགས་སྐྱུན་
 ཕྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་རེད།

2

མི་ཞིག་གི་མི་ཆེ་དེ་མིའི་རིགས་ཀྱི་མི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱིར་སྐབས་དུས་ལུག་
 བྱུང་དུ་ཞིག་ཡིན་ན་འང་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེ་དང་བསྐྱར་དུས་ཤིན་ཏུ་ནས་ལུག་རིང་
 པོ་ཞིག་རེད། མི་ཞིག་གི་མི་ཆེའི་ཁྲོད་དུ་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པ་དང་། དེ་
 ལས་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཁ་ཤ་ཤས་ནི་སྤྱི་བའི་གོ་རིམ་དང་བརྒྱ་ཕྱག་མཐའ་མ་དག་ནི་
 མཐུག་བསྐྱུ་བའི་དུས་ཚོགས་རེད། རིམ་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་དེའི་ཁྲོད་དུ་བར་དཀྲིལ་གྱི་
 བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ནི་དེད་ཅག་གི་མི་ཆེ་ལ་རིན་ཐང་སྐྱུན་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་ཚོད་གཙོ་བོ་དུ་
 བྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་པོར་མཆོད་ན་མི་ཆེའི་ཁྲོད་ཀྱི་བརྒྱ་ཕྱག་གསུམ་པ་ནས་མགོ་
 བཅམས་ཏེ་མི་ཆེའི་རིན་ཐང་སྐྱུན་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་དུས་རབས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་

བདག་གི་སྤྱི་བོར་བསྐྱེད་ནའང་རིན་པོ་ལའི་ཉིད་མངོན་འགྱུར་གྱི་སྤྱད་ཏུ་ཤ་དང་
 ཏུས་པའི་བརྗེ་དྲུངས་མང་པོ་ཞིག་བརྗོད་ཏུ་བྲལ་བའི་བསམ་སྒྲིག་གིས་སྤང་མེད་
 ཏུ་བཅོམ་སོང་། ང་རང་སྒྲིལ་ཡིག་སྤྱིལ་བའི་ལམ་ཁར་ཞུགས་པ་དེ་ནས་བརྩུང་
 གནད་དོན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཐད་སྤྱོད་པས་པ་ཆེན་པོས་དྲུང་བཅོན་བྱས་ཡོད་
 ནའང་དྲིས་ལན་ལ་དེས་ཤེས་འདྲིངས་སྟབས་པའི་སྒྲིལ་ཅིག་ཉེར་སྟབས་མེད། དེ་
 བཞིན་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་གོམ་པ་གསུམ་ཏུ་བསྒྱུར་
 དགོས་པ་མཐོང་ཆེ་དྲ་དང་དགོད་ཀྱི་ཆོར་བའང་དབང་མེད་ཏུ་འབྱུང་། འོན་ཏེ་
 གནད་དོན་ཞིག་གི་མཐུན་ཏུ་ང་རང་ཆོ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་གཉིས་ཀྱང་
 ཏུས་མེད་པར་ཐུར་ཡོད་པ་ཉེ་དེ་ནི་སྤྱོད་སྤོང་དང་ཆེས་ལུས་ཞེས་པའི་གནད་དོན་གྱི་
 ཅ་གནད་དེ་རེད། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ཟིན་པའི་དེ་རིང་གི་ཉིན་མོ་འདིར་
 ཡང་དེད་ཅག་ཁྲིད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྤོང་སྤོང་དང་ཆེས་ལུས་གཉིས་ཀྱི་
 གོ་དོན་ལ་དབྱེ་འབྱེད་དེ་ཅམ་བྱེད་སྟབས་ཀྱི་མེད་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཆེས་ལུས་
 རེད་ཅེས་ལྟ་སྒྲུབ་ཞིག་སྤྱིང་སྤྱོད་བྱེད་སྟབས་སྤོང་རིག་གནས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་གང་
 ཡོད་དྲངས་ཏེ་སྤོང་སྤོང་ཡིན་པའི་ཡིན་རབ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་མོད། དོན་ཏུ་འཇིག་
 ཉེན་གྱི་འཕེལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་མ་སྟབས་པའི་སྤོང་ཏེ་ས་གཞི་རིམ་མོའི་སྟབས་
 འཆོ་སྤྱད་བྱེད་བཞིན་པའི་མི་རིགས་གང་ལ་རང་གི་མེས་པོས་བསྐྱུན་པའི་སྤོང་སྤོང་
 རིག་གནས་མེད་པ་མ་རེད། སྤོང་སྤོང་རིག་གནས་ནི་འདས་ཟིན་པའི་མེས་པོ་ཆོས་
 གསར་སྐྱུན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ང་ཚོར་སྤོང་འཛིན་བྱེད་པའི་འོས་འགན་ཡོད་ལ།
 ལྷང་དོར་བྱེད་པའི་དབང་ཆའང་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ཏུས་རབས་ཀྱི་འཆོ་སྤྱད་པ་
 (མི)ནམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྤྱད་དེ་རང་གི་མེས་པོ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཏུས་
 པ་འདོན་སྤེལ་བྱེད་དགོས་པའང་སྤོང་ག་ལ་དགོས། དེར་བརྟེན་སྤོང་སྤོང་དང་
 ཆེས་ལུས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡང་ཏུས་རབས་འཕེལ་བའི་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤོང་སྤོང་འཛིན་དགོས་
 ཀྱི་ཡོད་ལ། དེར་རབས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་ཀྱས་ནི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ཡིན་

སྤྱིར་ང་ཚོས་རྣམས་པའི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཚུ་ཚད་དང་མི་རིགས་
 གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཚུ་ཚད་གཉིས་བསྟར་ཆེ་ང་ཚོས་རྣམས་པའི་
 པའི་འཆོ་བའི་གནའ་སྤྱི་མའི་འཆོ་བའི་ནམ་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྱང་། དེ་བས། ང་ཚོ་རྣམས་
 ལུས་རྒྱུ་ཟེར་དོན་གྱི་ཚ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་དང་ཐུག་ཡོད་པ་དང་། སྤྱང་རྒྱལ་
 འདི་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཏུ་སྤྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་ཁས་ལེན་བྱེད་མི་
 ཐུབ་པའང་ག་ལ་ཡོད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་ཚང་མར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་མངའ་ཆེ་བའི་དོན་
 གནད་འདི་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ན་དེ་ནི་ཁྱོད་གྱི་གནད་དོན་ཉི་དངོས་པོའི་འཆོ་བ་ལ་
 ཁོངས་སྤྱོད་བྱེད་མི་འདོད་མཁན་སུ་ཞིག་ཡོད། སྤྱིར་ཡང་དེ་ཅག་གི་ཤེས་ལྡན་པ་
 ཁ་ཤས་ནི་རང་ཁོ་ནའི་བདེ་སྤྱིད་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མཁན་ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 འཕྲས་ཚབ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་ལ་མཐོ་སེམས་གཏོང་མཁན་
 ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད། ང་ཚོ་དང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་པ་ནམས་ནི་དུས་རབས་
 གསར་བའི་ཕྱོད་དུ་འཛར་ཁོངས་སྤྱོད་བ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་སན་རྒྱུར་བ་
 སྤངས་ཉེ་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱད་དུ་ལས་དོན་ལ་བཙོན་སེམས་ཆེ་བ་
 ཞིག་དང་། སྤྱི་ལྟར་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་ཚན་ལ་རྒྱུར་འབྲེལ། བསམ་
 པའི་དཔལ་ཡོན་དང་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་རྒྱུར་དུ་འབྲེལ་བའི་བསམ་སྒྲོའི་ལམ་
 བཏོད་མཁན་ཞིག ལྷག་དོན་དེང་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་འཛུགས་མཁན་
 ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་པར་བཙོན་རྒྱ་ནི་ཚུལ་པ་པོ་བདག་གི་རེ་འདུན་ཉག་གཅིག་གོ།
 སྤྱད་མར་ཞུ་འདོད་པ་ནི་དཔེ་དཔེ་འདི་ཉིད་དལ་འགྲངས་མེད་པར་སྒྲིག་པ་པོ་
 ནམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བསྟར་ཐུབ་པ་ནི་ཚུལ་སྤྱི་མཁན་པོ་དང་རེབ་ཀོང་རིག་པ་
 འབྱུང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཚོང་རམས་པ་རྣེ་རྒྱུ་ཤེས་ལགས་ཀྱིས་མཐུན་ཞུའི་སྤྱིར་
 བ་ཡིན་པས་འདིར་དམིགས་སུ་བྱས་ཆེ་ཆེ་ཞུ་བ་ལགས། །

༡༠༠ པོའི་སྤོན་གཞུག་ཏུ་ཉ་ལྷན་གྱི་སྤྱིར་བཏོ། །

༡༡། ། རིག་སྟོབས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་ གྱིས་ཤེས་རྟོགས་རིག་པའི་རྒྱར་ བཙུག་རྒྱུ་མེད་པ།

—རིག་སྟོབས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་དུས་རབས་ཤིག་
 གི་སྟོན་དཔག་དང་བསྒྲགས་གཏམ།

དང་པོ། རིག་གནས་བསམ་སྒྲུབ་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་བ་ཁོངས།

ཀ ཁ་སངས་གི་བྱང་བདེན་དེ་ཉིད་དེ་རིང་གི་བྱང་བདེན་ཡང་
 ཡིན་པ་དང་། ཁ་སངས་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་དེ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲུས་ཚབ་
 བྱེད་བྱུང་པ། ཀེ་རེ་སིའི་ཕུ་ལད་ཐུ་(PLsto)ཡིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོན་པ་ལྟ་
 བྱུང་པའི་འབྲུས་ཚབ་ཀྱང་བྱེད་བྱུང་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་དེ་ལོ་ཉི་མ་ལ་སེམས་
 པའི་དུས་མ་ཆེན་སྟོན་རས་འབྲུས་ཚབ་བྱས་ཆོག་པ་དང་། ཆོག་ཤ་མཁོ་
 བའི་དུས་ལྷག་ཤ་ཆོག་ཏུ་བྱས་ཆོག་མོད་གནད་དོན་དངོས་ནི་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་ཐན་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་འབྲུས་ཚབ་བྱེད་མི་བྱུང་
 པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས་པའང་འཇིག་
 རྟེན་རང་ཉིད་འགལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་
 བཞིན་པའི་ངང་རྒྱལ་དེ་རེད། ངང་རྒྱལ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་རང་ཉིད་

འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་གྱི་ཚུ་བའི་སྒྲུལ་ཤུགས་ཡིན་པ་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་
ཞིབ་འཇུག་པ་ཚོས་དེའི་མིང་ལ་འགལ་བའི་དྲང་བདེན་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ཡོད་
པ་རེད།

ཁ རེད་ལགས། འགལ་བའི་དྲང་བདེན་དེའི་ཕན་ཚུན་ནི་ང་
ཚོས་འཚོལ་དགོས་ཤིང་རྒྱས་ལོན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ང་
ཚོས་ངེས་པར་གཅིགས་ཆེན་དང་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པའི་དྲང་བདེན་ཞིག་
ཀྱང་རེད། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཅིག་ཟུར་གྱི་དྲང་བདེན་ནམ་འཇིག་རྟེན་
མཐར་ཐུག་གི་དྲང་བདེན་དེར་སྣང་ཞེན་ཆེས་དྲགས་པ་དེས་རིག་གནས་ཀྱི་
ལྷ་ཚུལ་ཤིལ་པོ་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་བྱལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆར་
གཞིའི་ཐོག་འཇུགས་གཉེར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་དང་
འཕྲིན་གསལ། རིག་གནས་ཤེས་བྱ་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་
སྒྲུལ་ཤུགས་ལྟ་འབྱུང་བའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚུལ་ལྡན་ཤེས་རིག་དང་དེང་
རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དྲུང་ཚོས་སོ་སོའི་སྒར་ཡོད་གྱི་རིག་གནས་
བསམ་སློབ་ལྷ་ཚུལ་དེར་བསམ་གཞིགས་དང་གདམ་ང་བྱེད་རྒྱ་ཅི་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱིས་སྤྱད་པའི་ཁོས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་དུས་རབས་དང་འཆམ་པའི་
དབྱངས་ན་ཞིག་དང་རྗེས་ལུས་མི་རིགས་ནས་སློན་སློན་མི་རིགས་ཀྱི་གས་
ལྟ་སྒྲིབས་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་རྒྱ་མཚན་ཉག་གཅིག་ཀྱང་རེད།

ག འོ་ན་ཐོག་མར་ང་ཚོས་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཅོད་གྱི་
“རིག་གནས་བསམ་སློབ་ལྷ་ཚུལ་” ཞེས་པའི་བྱུང་ཁོངས་དེ་ཡིན་པ་དང་།
ཅོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ལ་དད་ཞེན་ཆེ་བ་ཚོས་ཅོད་གྱི་ཤེས་
རིག་གི་ཆར་གཞི་དེ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉིད་ཡིན་པར་
འདོད་པ་དང་། ཅོན་ཚོས་ལ་མོས་མཁན་ཚོས་ཅོད་གྱི་ཤེས་རིག་གི་ཐོག་
མའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ནི་གཤུང་དྲུང་ཅོན་གྱི་ཤེས་རིག་ཡིན་པར་བརྗོད། དེ་

ལ་བཏང་སྒྲིམས་པ་ཚོས་བོན་པོའི་ཚོས་ལུགས་དང་ནང་བཟུན་ཚོས་ལུགས་
 གྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྱུར་བ། རྒྱལ་སྐྱོད་གཞན་ནས་ཚོས་ལུགས་གཞིས་པོར་
 དག་སྒྲིག་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལེགས་སྒྲིག་དང་དག་ཐེར་
 རྒྱལ་སྐྱོད་དོར་བཅུད་ལེན་བྱས་རྗེས་སུ་མ་ལག་ཏུ་ཡུལ་པ་དེ་ནི་དེར་རབས་
 བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་མ་ལག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་སྐབས་བབས་སུ་དངོས་
 ཡོད་ཏུ་འགྱུར་བ་པར་ཞོག་འགྱུར་འགྱུར་གྱི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ཏུ་འར་གཏན་ཏུ་
 ཡུལ་མི་སྤྱོད་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་བོད་ཀྱི་“རིག་གནས་
 བསམ་སྒྲུབ་ལྟ་ཚུལ་གྱི་བྱལ་ཁོངས་”ཞེས་བརྗོད་ཆེ་བོད་མི་རིགས་གཞི་ཡུལ་
 པ་ནས་འཆོ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱར་གཞིར་ཡུར་པའི་ཞིང་ལས་(སོ་ནམ་)རིག་གནས་
 དང་འཕྲག་ལས་(ལུགས་ལས་)རིག་གནས་འདུས་ཡོད་པ་མ་ཟད་དཔེ་
 གན་བརྒྱད་སྟོབ་སྟོབ་བྱས་པ་མེན་པ་དང་རང་ས་སའི་ལག་ལེན་གྱི་ཁྲོད་
 ནས་ཐད་ཀར་བེད་སྟོད་བྱས་ཤིང་ཚུགས་བརྩས་བྱེད་ཁག་པའི་འཛིག་རྟེན་
 ལྟ་ཚུལ་ཅན་གྱི་མི་མངོན་སྲས་པའི་རིག་གནས་^①ཤིག་ཡུང་འདུས་ཡོད་
 པས་བོད་ཀྱི་“རིག་གནས་བསམ་སྒྲུབ་ལྟ་ཚུལ་གྱི་བྱལ་ཁོངས་”སུ་བོན་གྱི་
 ཤེས་རིག་དང་བོད་བརྒྱད་ནང་བཟུན་ཚོས་ལུགས་གཞིས་ལས་འདུས་མེད་
 པར་བརྗོད་ཆེ་བྱལ་བྱུང་བའི་རྒྱན་ཏུ་མི་འགྱུར་གང་།

ཁ། ཁྲོད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་“རིག་གནས་བསམ་སྒྲུབ་ལྟ་
 ཚུལ་གྱི་བྱལ་ཁོངས་”སུ་ཞིང་ལས་རིག་གནས་དང་འཕྲག་ལས་རིག་གནས།
 མི་མངོན་སྲས་པའི་རིག་གནས། བོན་གྱི་ཤེས་རིག་དང་བོད་བརྒྱད་
 སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་བཅས་རིག་གནས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་འདུས་ཡོད་པ་
 དང་། བོད་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་ཆེ་འར་གོང་གསལ་རིག་གནས་ཀྱི་སྤང་པོ་
 ཆེན་པོ་ལྟས་སྤྱོད་པ་ཞེ་རེད།

ག འདས་ཐེན་པའི་ཞིང་འདུག་གི་གོ་རིམ་ཁྲོད་ཏུ་འགྱུར་ཤོར་ཏུ་

སང་པོའི་དེད་ཅག་གི་ཆེས་ཆེ་བའི་ནོར་འབྲུལ་ཞིག་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱོན་
 ཡོངས་ཀྱི་གོ་དོན་སྒྲིབ་ལ་བསམ་ཞིབ་མ་བྱས་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིན་
 བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། བོན་གྱི་ཤེས་
 རིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའི་སྐབས་མཐའ་ཞིག་
 དང་ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཅན་གྱི་བོན་ཆོས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱས་
 ཏེ་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་པ་ལས་ཞིང་ལས་དང་འཕྲོག་ལས། མི་མངོན་སྲས་
 པའི་རིག་གནས་དེའི་སྒྲིགས་སུ་ཞིབ་འཇུག་གང་ཡང་བྱས་མེད་པ་མ་ཟད་
 དེ་དག་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་ཤིག་ཏུ་འང་ངོས་འཛིན་གཏན་ནས་མ་
 བྱས་པས་ད་ཆ་འཆོ་སྟོན་གྱི་བསམ་བློ་སྦྱོར་དང་འཆོ་སྟོན་འགྲན་ཚད་ཀྱི་
 རུས་པ་ཞན་པོར་གྱུར་ཡོད་པ་རེད། དེར་དུས་འཇམ་གླིང་ཕྱིལ་པོར་
 བསམ་པའི་རྒྱལ་ལུན་ཤེས་རིག་དང་དངོས་པོའི་རྒྱལ་ལུན་ཤེས་རིག་ཅས་
 སྒྲིགས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད་པ་ལས་ང་ཆོས་ད་ལྟའི་ཆར་གཙོགས་
 ཆེན་དུ་འཛིན་པ་ནི་བསམ་པའི་རྒྱལ་ལུན་ཤེས་རིག་གི་བྱུང་ཁོངས་སུ་གྱུར་
 པའི་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་གྱི་ཤེས་རིག་གཉིས་ཡིན་
 ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་དད་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་བསམ་བློའི་རྟོགས་དེ་ཉིད་དང་
 ལེན་བྱེད་རྒྱ་ལས་མའི་རིགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་རི་
 ལྟར་གཏོང་དགོས་པའི་ཐབས་ལམ་སྒྲིབ་དང་ཐོན་སྐྱེད་རུས་ཀྱི་གསལ་གསར་
 རྒྱན་བྱེད་པའི་ཆོན་རིག་ཤེས་བྱའི་ཐད་ཞིབ་འཇུག་གང་ཡང་བྱེད་སྐབས་མེད་
 པ་དང་། མཇུག་འབས་ནི་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་
 གྱི་ཤེས་རིག་གང་ཡིན་དུང་མའི་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་དང་ཁ་བུལ་བའི་འདུ་
 ཤེས་ཤིག་དང་འཇིག་རྟེན་ས་རྒྱལ་གྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དང་གཤེན་པོར་
 དགོས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད། དངོས་
 གནས་བཤད་ན་གཏན་ཆོགས་(དྲང་བདེན་)དང་ལག་ལེན་གྱི་ཙ་དོན་ནི་

དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འཕྲོ་འཕྱར་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན་པས་དངོས་ཡོད་སྤྱི་
 ཚོགས་དེར་སྤྲོད་རྒྱུ་ལྟར་མེད་བྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཚས་
 ལྷགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་ང་ཚོས་བརྗོད་བྱུང།
 (འདི་ནི་ལྷན་པན་པ་ཡང་ཁོ་རྗེ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆ་ཡིན།) ལྷག་དོན་ང་ཚོས་སངས་
 རྒྱས་ཚས་ལྷགས་ལ་རིག་གནས་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། རིག་པ་ནི་སྤྱོད་ང་
 གནས་ནི་ཡུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཆེ་དེ་ལས་གསལ་པོར་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི་
 སྤྱི་ཁྱེད་ཁ་གཏད་ཡུལ་དངོས་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་མ་རེད་
 དམ།

།ཁ ཡང་དག་པའི་བསམ་སྤྱོད་རྣམས་སྟོབས་ནི་ཙ་བའི་ཐོག་སྤྱི་
 ཚོགས་ལ་འཕྲོ་འཕྱར་གཏོང་བྱེད་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྦྱུལ་
 འདེད་གཏོང་བྱེད་དེ་བསམ་སྤྱོད་རྣམས་སྟོབས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྷགས་
 གཞན་གང་དང་བསྐྱར་ཆེའང་རྣམས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཡང་དག་པའི་བསམ་སྤྱོད་དེ་མི་རེ་འགའ་ལ་ཡང་དག་
 པའི་བསམ་སྤྱོད་རྣམས་པ་དང་། ཡང་ན་བསམ་སྤྱོད་འཕྲོ་འཕྱར་གྱི་
 མཚམས་སུ་འཕྱར་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རེད། ཡང་དག་པའི་
 བསམ་སྤྱོད་ནམ་ཡང་རྒྱུན་འབྱེད་ཀྱི་དེས་པ་ནི་སྤྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་དང་
 དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྩ་བོ་ཡང་དངོས་
 ཐོག་བདེན་འཚོལ་དང་སྤྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཙ་དོན་ཞིག་ཡིན་པས་རེད།
 འདས་པའི་ལོ་བརྒྱ་སྤྱག་མང་པོའི་རིང་ང་ཚོས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་གྱི་
 ཡང་དག་པའི་བསམ་སྤྱོད་སྤྱད་དེ་བོད་ཀྱི་“རིག་གནས་བསམ་སྤྱོད་ལྟ་ཚུལ་
 གྱི་”བྱུང་ཁོངས་དེར་དབྱེད་ཞིབ་དང་རྟོག་འཇུག་གདེང་འཛིག་མ་བྱས་
 པར་བརྟེན་“རིག་གནས་བསམ་སྤྱོད་ལྟ་ཚུལ་”གྱི་གོ་དོན་དེ་ཡང་སྤྱི་དོན་
 འཇུག་གི་རིག་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅིག་ཏུ་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་ཉེ་རིག་གནས་